

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 14. Quid notandum sit circa propos. hîc damnatas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

A D D E N D A.

55 Q: 14. Quid notandum sit circa propositiones hic damnatas : &c. Seqq. In Concilio Romano sub Cornelio Papa (: uti habet *Baron.* ad annum 254.) damnata est hæc propositio tanquam hæretica contra Elifaitas, licitum est exterius fidem negare in stante persecutione, & sufficit eam in animo suo interius retinere. Anno 1679 *Innoc. XI* damnavit hanc propositionem 18., si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, ut Deo & fidei gloriosum consulo, tacere, ut peccaminosum per se non damno. Pro cuius explicatione, ne quis occasionem errandi habeat ex doctrina *Busenb. ad n. 2.*, notanda sunt aliqua ex *Carden. d. 12.*

56 §. 1. Sensus propositionis ab *Innoc.* damnatæ est hic: quando quis à publica potestate interrogatur de sua fide, per se loquendo non peccat, si fileat: Hic sensus est falsus & damnatus: è contra verissimus est iste sensus contradictoriè oppositus, quando quis à publica potestate interrogatur de sua fide, per se loquendo peccat, si fileat, quamvis per accidens possit non esse peccatum. Ratio autem primæ partis est, quia quando quis interrogatur à potestate publica, cum illam non audeat eludere, dicendo v. g; quid ad te? cur me interrogas? si fileat, illud silentium non tam erit contemptus personæ interrogantis, quàm fidei, unde filens in illis circumstantiis, per se & regulariter, dat signum, vel negatæ fidei, vel suæ erubescentiæ ob fidem, vel timoris pœnæ, ob quem nolit in circumstantiis ita fidei præjudicantibus confiteri Christum, aut saltem communiter

muniter dat grave scandalum , adeoque per se est illicitum tale silentium : id exprimit *S. Thom.* 2. 2. q. 3. a. 2. his verbis , *confiteri fidem non semper nec in quolibet loco est de necessitate salutis, sed in aliquo loco & tempore , quando scilicet per omissionem hujus confessionis subtraheretur honor debitus Deo , & etiam utilitas proximis impendenda , puta , si aliquis interrogatus de fide taceret , & ex hoc crederetur , vel quòd non haberet fidem , vel quòd fides non esset vera , vel alii per ejus taciturnitatem averterentur à fide : addit ad 1. , dicendum , quòd finis fidei , sicut & aliarum virtutum , referri debeat ad finem Charitatis , qui est amor Dei & proximi , & ideo quando honor Dei vel utilitas proximi hoc exposcit , non debet esse contentus homo , ut per fidem suam ipsi veritati divinæ jungatur , sed debet fidem exterius profiteri. Ratio 2. partis est , quia posset per accidens & in casu rariore non esse illicitum filere , si nempe nullum ejusmodi inconveniens sequeretur ex illo silentio : imò possunt dari multi casus , in quibus filere fit confiteri fidem , v. g. si interrogatus de fide in Christum fileat , & crucifixum reverenter osculetur , aut suum collum exporrigat gladio ; item si duo interrogentur , an sint catholici , & unus respondeat , sumus , alter verò fileat , vultu , uti antè , composito ; item si interrogatus taceat & rideat ad verba minasque Tyranni ; tale illorum silentium est virtualis confessio fidei , unde non est damnatum , quòd in ejusmodi casibus licitum sit filere.*

§. 2. Si quis taceat interrogatus à persona privata , pari modo peccat , si hoc silentium sit *57* fingnum negatæ fidei , vel erubescentiæ de confitenda fide , vel infirmi timoris , vel si per hoc detur scandalum ; negare enim fidem , vel eam erubescere ,

scere, aut dare signum timoris tanti, ut potius quis vellet fidem quam vitam relinquere; item proximo dare occasionem ruinæ, hæc omnia sunt intrinsecè mala, neque pro hoc est disparitas, siue persona publica interroget siue privata: & hoc vult *S. Thom.* ad 2., ubi universaliter sic ait, *in casu necessitatis, ubi fides periclitatur, quilibet tenetur fidem suam aliis propalare, vel ad instructionem aliorum fidelium siue confirmationem, vel ad reprimendam infidelium insultationem.* Quia tamen filere ad interrogationem personæ privatæ saepe potius est contemptus personæ quam fidei ipsius, hinc quandoque fileri poterit, si tacitè vel expressè significetur hic contemptus personæ interrogantis & non fidei ipsius, unde poterit dicere, quid ad te? aut etiam omnino filere, contemptum ridendo, quasi diceret, non habes jus interrogandi.

58 §. 3. Si potestas publica decretum faciat in odium fidei, ut qui sunt Catholici, se sistant & manifestent, manet probabile cum *Busenb.*, quòd Catholici non teneantur se sistere, nam licet ibi sit decretum potestatis publicæ, tamen non censetur esse interrogatio, nisi persona nominatim & in particulari rogetur, quia nemo propriè in generali interrogatur: sic autem vocatus propter odium fidei non tenetur obedire, ita *Suar. Lug. Con. & Castrop.*

59 §. 4. Si quis interrogetur, non in odium fidei, sed in odium personæ, quam interrogans vult vexare, *Con: Lorca & Castrop.* d. 1. p. 14. n. 3 dicunt, dummodo non censeatur negare fidem, nec det scandalum, posse filere ac dissimulare, quia ibi non agitur causa fidei, nec patitur Dei honor, nec

nocetur

nocetur proximo; & parum faceret ad positivum Dei honorem, si in his circumstantiis manifestarem me esse catholicum: è contrà si potestas publica interroget in alium finem honestum, uti si in Belgio interroget Princeps Catholicus Titium, an sit catholicus, volens eum promovere ad aliquod officium, Titius tenebitur fateri, quia quamvis hæc interrogatio non fiat in odium fidei, tamen agitur causa fidei. Vide *Carden. n. 37.* Possunt etiam de illis omnibus videri *Arr. d. 21. l. 2. & 3. Ovied. cont. 8. p. 3. Lug. d. 14. à n. 37.*

§. 5. Objici hìc solet: potest quis etiam publicà auctoritate interrogatus declinare confessionem fidei per fugam, ergo etiam per silentium. *R. N. Conf.*, fugiendo exercitè fatetur fidem, non item filendo.

Inst. Talis interrogans non est legitimus Judex respectu quæstionis fidei, ergo non est obligatio illi respondendi. *R. N. Conf.*, cùm enim communiter habeatur pro habente auctoritatem publicam, debet ut talis respici ac honorari, & aliàs sequeretur idem despectus Dei, negatio fidei, scandalum proximi: Adde, quòd saltem de fatenda tum fide sit speciale præceptum Dei, uti nobis declaravit Ecclesia.

Q. 15. Quando nam præterea censeatur vel non censeatur quis negare fidem. R. §. 1. Si quis neget se Papistam aut Romanistam apud eos, qui per illa nomina intelligunt sectatorem fidei Ecclesiæ Romanæ, censeatur implicite negare fidem, uti cum communi *Steph. tr. 3. d. 1. n. 38.*; an autem hìc pro diffimulanda fide licitum sit uti verbis ambiguis, nõ cõveniunt Authores, negat *Veriuis in past. miss. t. 3. a. 2. & Arsdok. t. 2. p. 3. t. 3. q. 5.*

E

quia